

CITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročnino. S tem nam boste mnogo prihranili pri opominih. — Ako še niste naročnik, pošljite en dolar za dvomesečno poskušnjo.

NEVARNOST VOJNE ZAENKRAT ODSTRANJENA

Z JUTRIŠNJIM DNEM BO ZAČELA NEMŠKA ARMADA ZASEDATI OBMEJNE KRAJE ČEHOSLOVAŠKE

Pogodba med štirimi veljilami je podpisana. — Versailleski mirovni pogodbi je bil zadan smrten udarec: — V mednarodni komisiji, ki bo določala meje, bo zastopana tudi Čehoslovaška, dočim ni bila zastopana, ko so mešetarili za njeno kožo.

MONAKOVO, Nemčija, 30. septembra. — Zastopniki Anglije, Nemčije, Francije in Italije so danes podpisali mirovno pogodbo, ki je najvažnejši dokument iz časa, ko je bila podpisana mirovna pogodba v Versaillesu pred dvajsetimi leti.

Pogodba izroča Hitlerju vse sudetsko ozemlje. — Podpisali so jo nemški kancler Hitler, angleški ministrski predsednik Chamberlain, italijanski ministrski predsednik Mussolini in francoski ministrski predsednik Daladier.

Čehoslovaška na tej važni konferenci ni bila zastopana.

O pogodbi pravijo, da bo zajamčila Evropi mir.

Jutri bo začela Nemčija zasedati sudetsko ozemlje, torej tiste obmejne kraje čehoslovaške države, v katerih so naseljeni Nemci.

Okupacija mora biti končana do 10. oktobra.

Čehoslovaško državo je ustvarila versailleska mirovna pogodba, kateri je zadal današnji dogovor v Monakovem smrtni udarec.

Besedilo dogovora je bilo poslano čehoslovaški vladi v Prago s prošnjo, naj ga takoj odobri.

Nemčija bo dobila najbolj važne sudetske kraje, med njimi tudi ozemlje, ki ga je vlada utrdila za slučaj vojne z Nemčijo. Dobila bo važna industrijska mesta, tovarne in sploh najbogatejše kraje.

Pogodba določa sestavo mednarodne komisije, v kateri bo zastopana tudi Čehoslovaška. Ta komisija bo določila meje.

Kraji, v katerih je po večini nemško prebivalstvo, bodo brez vsakega vprašanja pripadli Nemčiji, dočim se bo v krajih, kjer je prebivalstvo mešano, vršilo pod pokroviteljstvom mednarodne komisije, ljudsko glasovanje.

Za ohranitev miru bodo jamčile vse štiri države, to je Nemčija, Italija, Anglija in Francija.

Po konferenci se je podal Mussolini z vlakom v Rim, Daladier in Chamberlain sta pa z letalom odletela v domovino.

Podrobnosti o pogajanjih še niso znane. Ve se le toliko, da je Hitler predložil svoje zahteve Daladieru in Chamberlainu, dočim je igral Mussolini vlogo posredovalca.

Mussolini je šele proti koncu nastopil s svojimi zahtevami, tikajočimi se na Čehoslovaškem živčih Poljakov in Madžarov.

Vse kaže, da bo morala Čehoslovaška izročiti Poljski skoro stotisoč svojih državljanov poljske narodnosti in nad tritotisoč Madžarov.

Na precejšen ugovor je naletel Hitler, ko je zahteval zase češke utrdbe ob nemški meji.

To so poleg Maginote črte, ki ščiti Francijo proti Nemčiji, najboljše in najmodernejše utrdbe v Evropi.

Chamberlain in Daladier sta se slednjič udala Hitlerjevemu in Mussolinijevemu pritisku.

Poleg raznih drugih koncesij, ki jih bo prisiljena dati Čehoslovaška bo morala izpustiti vse sudetske politične jetnike in odpustiti iz svoje armade vse vojaške nemške narodnosti, ki se žele pridružiti Nemcem.

Jugoslavija se ne zmeni za laški nasvet

ROOSEVELTOVO POSREDOVANJE

Predsednik Roosevelt je poslal spomenice Japonski, Italiji in Rusiji. Mussoliniju je poslal "osebno" spomenico.

LONDON, Anglija, 29. sep. — Kot se je izvedelo šele sedaj, je predsednik Roosevelt po svoji drugi dramatični poslanici Nemčiji tajno pozval tudi Japonsko, Rusijo in Italijo, da zastavijo svoje sile, da je odvrnjena evropska vojna.

Mussoliniju je poslal Roosevelt "osebno" spomenico in vsled tega njena vsebina ni bila objavljena niti v Washingtonu, niti v Rimu.

Rusiji, ki je zaveznica Čehoslovaške, je poslal svojo poslanico po posredovanju svetovalec Aleksandru Kirku; Japoniji pa, ki je zaveznica Nemčije in Italije, po poslaniku Josephu C. Grewu.

Ko je Chamberlain izvedel, da so bile poslane te spomenice, je takoj sporočil Mussoliniju, da je pripravljen priti na konferenco štirih držav.

Kirk je sovjetski vladi svetoval, da pozove Nemčijo in Čehoslovaško, da vzdržite mir. Vnanji komisarjat je pozneje naznanil, da je sprejel Rooseveltov predlog.

V Tokiju je Rooseveltovo spomenico izročil vnanjemu ministru Kuziugi Ugakiju poslanik Grew, ki ga je poslal, da bi takoj poslal Hitlerju poziv za mir. Ugaki je obljubil, da bo v tej zadevi "napravil potrebne korake."

Takoj po prejemu Rooseveltove spomenice je Mussolini Hitlerju po telefonu priporočil konferenco štirih držav ter se je ponudil za posredovalca pri vsaki taki konferenci.

Hitler je na Mussolinijev predlog pristal.

Proti večeru je predsednik Roosevelt od diplomatskih krogov prejel priznanje, da je dosegel premirje.

AQUITANIA NE BO ODPLULA

LONDON, Anglija, 29. sep. — Parnik "Aquitania", ki je last Cunard White Star Line, je imel odpluti proti New Yorku 5. oktobra, pa ne bo odplul. Družba je sporočila potnikom, naj si najmanjši prostor na kakšnem drugem parniku. V slučaju vojne bo Anglija porabila vse velike potniške parnike za prevoz živil, vojaštva in vojaštva.

V zameno je moral Hitler obljubiti, da ne bo silo zavzel sudetskih krajev.

Nemški vojaki, ki bodo jutri pričeli prihajati v sudetsko ozemlje, ne bodo imeli jeklenih čelad. Oboroženi bodo le toliko kot o priliki kakšne večje parade.

Konferenca je trajala vsega skupaj šest ur. Prej so se državniki udeležili banketa, ki ga jim je priredil nemški minister za zrakoplovbo, maršal Goering.

HOOVER HVALI ROOSEVELTA

Hvali ga, ker se je zavzel za mir, nikakor pa ne odobrava njegove domače politike. — Pravi, da je WPA pod politično kontrolo.

KANSAS CITY, Kans., 29. sep. — 29. sep. — Na veliki republikanski skupščini, ki se je udeležilo nad 10.000 oseb, je govoril bivši predsednik Herbert Hoover, ter je najprej hvalil predsednika Roosevelta, nato ga je začel pa grajati.

Hvalil ga je zaradi dveh poslanic, ki jih je poslal nemškemu kanclerju Hitlerju ter ga pozval, naj ohrani mir, grajal je pa njegovo domačo politiko, češ, da je pristranska in nepoštena.

S predsednikovim mirovnim prizadevanjem se strinja vsa Amerika, — je dejal Hoover. — S tem hočem reči, da so tudi republikanci zanj. Vsak pošten človek mu mora v tem pogledu čestitati.

S hvale je pa prešel Hoover na grajo, ko je začel razpravljati o Rooseveltovi domači politiki.

Predsedniku je očital, da je spravil v razne politične urade nad 300.000 oseb, ki nimajo potrebnih zmožnosti in skusenj. WPA je baje popolnoma pod političnim vplivom, in ljudje, zaposleni pri nji, morajo tako voliti kot jim ukažejo njihovi predpostavljeni.

SLEPARIJA NA DEBELO

CHICAGO, Ill., 2. sep. — Izpoved nekega graverja in dveh tiskarjev je državnemu pravdniku dalo dovolj gradiva, da bo mogel obtožiti Geo. Morana sleparije na debelo. V družbi svojih tovarišev je ponaredil za milijon dolarjev raznih bondov ter jih razpečal med lahkovorne ljudi. Sleparji so prišli na sled v Pittsburghu ko so postali že preveč predrzni in lahkomišljeni.

BELGIJA KUPUJE ŽITO

BRUSELJ, Belgija, 29. sep. — Belgijski urad, ki kontrolira zaloge žita za slučaj vojne, je priporočil nakup 4000 ton pšenice in skoro isto množino koruze. Z izjemo moke, je Belgija z vsemi drugimi živilni dobri preskrbljena.

CHAMBERLAIN JE UGLADIL POT NAPADALCU

Glasilo ruske vlade očita angleškemu ministru skemu predsedniku, da se ponižuje pred Hitlerjem in Mussolinijem.

MOSKVA, Sovjetska Rusija, 29. septembra. — Ruska vlada se jako zanima za konferenco zastopnikov štirih veljil, ki se vrši v Monakovem. "Izvestja", uradno glasilo sovjetske vlade, pravijo, da je Chamberlain s tem, da se je ponovno podal k Hitlerju, le utrdil njegovo stališče.

Dosedaj je Anglija dovolila Hitlerju, da je trgal meso z živega telesa Čehoslovaške. Po konferenci, ki se danes vrši v Monakovem, bo pa Francija na vrsti.

Štirje zborujejo v Monakovem: Hitler, Mussolini, Daladier in Chamberlain. Hitler in Mussolini sta napadalca, Chamberlain jima pa pritrjuje in jima ugaja pot. Kdo bo toraj vbodoče na škodi? Nihče drugi kakor Francija.

Sovjetska vlada je mnenja, da se bodo skušali na tej konferenci buržuazni imperijalistični državniki pogoditi z napadalcem. In pogodbi se bodo na stroške malih držav.

Dosedaj je romal v Nemčijo samo Chamberlain, — zaključujejo "Izvestja" svoj članek, — danes se mu je pa pridružil še Daladier. Državnika dveh demokratskih držav sta se šla pokloniti Hitlerju in Mussoliniju na čigave stroške? Na stroške Čehoslovaške.

MUNIICIJSKI DELAVCI BODO MOLILI ZA MIR

DOVER, N. J., 27. sep. — To mesto ima 11.000 prebivalcev, in večina jih je zaposlenih v bližnjih muniicijskih tovarnah. V petek bodo vsi dve minuti molili za ohranitev svetovnega miru.

Zupan John Roach, veteran svetovne vojne, je odredil, da morajo v petek opoldne zadržati vse sirene ter je poslal uradnike cerkva, naj dajo dve minuti zvoniti. Rdeče luči bodo ustavile ves promet. Prebivalstvo bo molilo. V armadni muniicijski tovarni je zaposlenih 3500 delavcev.

- VOJNA JE NAPOVEDANA!

PHILADELPHIA, Pa., 25. septembra. — Ob treh zjutraj je začelo pet mladih natkrkancev kričati po tukajšnjih ulicah: — Vojna je napovedana! Ljudje so prestrašeni odpirali okna. Policija je vseh pet aretirala zaradi kalitve miru.

JUGOSLOVANSKO JAVNO MNENJE JE NA STRANI ČEHOSLOVAŠKE

BEOGRAD, Jugoslavija, 28. septembra. — Bolgarski kralj Boris, ki je bil na potu iz Nemčije v Sofijo, se je zgledil pri regentu knezu Pavletu, s katerim je razpravljajal glede stališča Jugoslavije v sedanji evropski krizi.

ANGLEŽI SO PREGOVORILI MUSSOLINIJA

Anglija in Francija sta prosili Mussolinija, da posreduje. — Po mnenju vodilnih državnikov je bilo to za Mussolinija "čast".

PARIZ, Francija, 29. septembra. — V Londonu in Parizu so razpravljali državniki o tem, da pozovejo Benita Mussolinija, da zastavi pri Hitlerju ves svoj vpliv, da ga pregovori, da ne sili v vojno.

V zadnjih svojih govorih je Mussolini pokazal, da je nasproten vojni, toda je pri tem prišel v kritičen položaj, iz katerega bi se lahko izvil. Ko je Mussolinija prosila angleška vlada, da skuša pregovoriti Hitlerja, da zmanjša svoje zahteve glede Čehoslovaške tako, da bodo v soglasju z angleško - francoskim načrtom, katerega je bila tudi Čehoslovaška pripravljena izpolniti, se temu poklonu Mussolini prav gotovo ni mogel upirati.

Z vsoto gotovostjo je bilo pričakovati, da bo Hitler, ki je v ponedeljek v svojem govoru tako zgovorno sipal sopke na Mussolinija, smatral za pametno, ako posluša nasvet svojega prijatelja.

S tem pa si je tudi odprl vrata, skozi katera bi mogel zbežati pred sedanjim nevarnim položajem.

MOŠKO TRUPLO V ZAPUŠČENI HIŠI

ELMSFORD, N. Y., 27. sep. — Sorodniki Mrs. Elisabeth Muddle iz Union City, ki so preiskovali njeno zapuščeno hišo v tukajšnji bližini, so našli v nji okostje moškega, ki je moral biti mrtvec že najmanj dve leti. Ko se je Mrs. Muddle izselila, je dovolila brezposelnemu John Monksu stanovati v hiši. Najbrž je zbolel in umrl, kajti na okostju niso mogli ugotoviti nobenega nasilja.

BUČE RASTEJO NA DREVJU

RED LION, Pa., 27. sep. — V vrtu Mrs. Emmie Hildebrand rastejo buče na drevju. Pred nekaj meseci se je ovila bučna trta dveh drevcev in ko je bila pri vrhu, je začela pogajati. Dala je pet velikih buč visoko med vejevjem.

Jugoslovansko javno mnenje je odločno na strani Čehoslovaške in Jugoslavi so pripravljeni izpolniti vse svoje obveznosti do Čehoslovaške in iti celo še dalje.

Ministrski predsednik Milan Stojadinović z majhno, toda močno skupino okoli sebe, še vedno skuša kar najbolj izkoristiti sedanji položaj.

Kot vse izgleda, bo Jugoslavija, ako Madžarska napade Čehoslovaško, stopila na stran svoje zaveznice, navzlic italijanskemu pritisku, da bi ostala nevtralna.

Kralj Boris, ki se je vrnil s svojega obiska v Londonu, Parizu in Berlinu, je knezu Pavletu, s katerim ga veže veliko osebno prijateljstvo, poročal o notranjem položaju v sedanji krizi in je razpravljajal o stališču balkanskih držav za slučaj splošnega evropskega požara. Bolgarsko bo skušala ostati nevtralna, kolikor časa bo pač mogla.

Dobro poučeni politični krogi pravijo, da je kralj Boris mnenja, da bi bila pogodba Male antante v polnem obsegu izpolnjena, ako se Jugoslaviji in Rumunski posreči obdržati Madžarsko nevtralnno, ker potem Madžarska z juga ne bo napadla Čehoslovaške in vsled tega Jugoslaviji in Rumunski za slučaj vojne z Nemčijo ne bi bilo treba iti na pomoč Čehoslovaški.

Medtem pa se kažejo po celi Jugoslaviji velike simpatije do Čehoslovaške. Posebno Hrvatje kažejo veliko zanimanje za čehoslovaški narod, ker se poteguje za demokratične ideale.

Vedno v večjem številu se prilašajo jugoslovanski prostovoljci v čehoslovaško armado, toda jugoslovanska vlada je izdala neuradno svarilo, da prostovoljcem si dovoljeno zapustiti deželo, dokler je Jugoslavija nevtralna.

SOFIJA, Bolgarska, 29. sep. — Kralj Boris je nepričakovano dospel v glavno mesto iz Jugoslavije, kjer je nameraval ostati nekaj dni. Njegova nagla vrnitev je v zvezi z mednarodnim položajem.

25 LET JEČE

DALLAS Texas, 27. sep. — Bandit Raymond Hamilton, ki je poleti vzbujal strah in grozo v tukajšnji okolici, je bil obsojen na petindvajset let ječe. Sodniku, ki ga je obsodil, je rekel: — Malo preveč je. Ne vem, če bom tako dolgo živel. Star je dvainštirideset let.

Izza kulis nemško-čehoslovaškega spora

NOTRANJI RAZPLET SUDETSKE KRIZE

Sudetska kriza ima dve plati: eno notranjo, ki se tiče odnošajev med praško vlado in sudetskonomemsko stranko, drugo pa zunanjo ali diplomatsko plat, ki se tiče odnošajev med interesiranimi državami. Medtem ko je na diplomatskem področju ob vrhuncu krize spel prevzela pobudo Anglija, je bilo vse do zadnjega glavno težišče odgovornosti za notranji razplet sudetske krize predvsem na Henleinovi strani.

Potek dogodkov v sudetskih krajih je zlasti po znanem zaključnem Hitlerjevem govoru v Nuernbergu pokazal, da je bila Henleinova akcija, ki je sistematično stopnjevala napetost do one skrajne meje, ob kateri je mir v Evropi visel že na eni sami niti, zasnovana in vodena brez zadostnega čuta odgovornosti za posledice, ki bi jih taka akcija lahko povzročila. Če so namreč Henleinovi z organiziranim stopnjevanjem napetosti skušali doseči, da bi odgovorni čehoslovaški krogi izgubili živce in razsodnost v trenutku, ko bi jim bili najbolj potrebni, se je to maščevalo nad njimi samimi. Ze ob

znanem Henleinovem ultimatu praški vladi ob proglasitvi obrednega stanja so nekateri dobro informirani listi, med njimi "Nene Zuercher Zeitung", zapisali, da je Henlein storil ta svoj nepremišljeni korak na svojo pest in na svojo odgovornost znabiti v prepričanju, da je igra za sudetske Nemce že dobljena. Pokazalo pa se je, da je postopal prenačljeno, in namesto dr. Hodže je izgubil živce on. Imenovani švicarski list zatrjuje, da so bili v Berlinu zelo presenečeni zaradi Henleinovega početja.

Henlein pa je šel še dalje v svoji nepreračunljivosti: definitivno je prekinil pogajanja s čsl. vlado, razpustil za pogajanja določeni odbor stranke pod vodstvom poslanca Kundta ter zavrgel svoj karlovarski program in izdal novo geslo svoje borbe za veleizdajniškim "Domov in rajh!" S tem je postavil ves svoj dosedanj program na glavo in izdal svoje prave karte. Tako je svojo vlogo v okviru čehoslovaške države odigral. Sudetski problem je na mah zadobil obseg, ki je nakazoval najhujše

ČEHOSLOVAŠKA IN NJENE SOSEDE

Čehoslovaška je obdana od Nemčije, bivšega avstrijskega in sedaj nemškega ozemlja, od Madžarske, na skrajnem vzhodu od Romunske in severo-vzhodno od Poljske. Ozemlje, v katerem žive sudetski Nemci, je črno označeno.

MUSSOLINI PRAVI, DA NI ČEHOSLOVAŠKEGA NARODA

"Popolo d'Italia" prinaša pod naslovom: Pismo Runcimanu" tale Mussolinijev članek:

— Ko ste pred nekaj tedni zapustili London in odpotovali v Prago, svet se ni imel jasne slike o vaši nalogi, o vaši kompetenci in o vaši odgovornosti. Ali je bilo vaše poslanstvo uradno? Ali ni bilo uradno? Vse je bilo zavito v nekakšno londonsko meglo. Ali je bila vaša naloga naloga posredovalca?

— Toda kakorkoli je to bilo, prišli ste v Prago v družbi celiga štaba sodelavcev in pozornost vsega sveta je veljala vam. Vsakdo se je moral čuditi skrbnosti in vnemu, s katero ste se lotili svoje težke naloge. Zadnje tedne so prebrali nešteto spomenic in stotine pisem, sprejeli ste mnogo in mnogo ljudi, razgovarjali ste se z voditelji vseh narodnosti. Kajti urediti je treba ne samo nemško vprašanje, temveč tudi madžarsko, poljsko, slovaško — toliko vprašanj, kolikor je narodnosti, s katero je Versailles "inflacioniral" Benešovo republiko.

Prepričan sem, da ste v svojem srcu že prišli do spoznanja: ker ni čehoslovaškega naroda, tudi čehoslovaške države ne more biti.

— Prišli ste v družino, kjer ni niti najmanj pristranosti in razumevanja kakor med ljudmi iste krvi. Osnovni elementi čehoslovaške družine so raznovrstna plemena, ki drugo drugiga ne morejo videti. Navdahnjena niso s sredotežno, am-

pak s sredotežno silo.

— Samo sila jih drži skupaj. Kakor hitro bi ta sila odnehala, bi se neizogibno začel razpad Čehoslovaške. Versailles bi bil moral ustvariti novo česko zgodovinsko ime s homogenim českim prebivalstvom. Toda namesto tega je iznašel česko-slovaški pojem skupnosti, ki je nikoli ni bilo.

— Tako se je ustanovila umetna država, ki je že pri rojstvu dobila svoje temeljne elemente slabosti in svoje življenjske nesposobnosti.

— Prepričan sem, gospod Runciman, da boste trčili dobesedno ob ta pojav, kakor sem vam ga naslikal. Morda ste se vprašali, kaj imate še storiti.

Po Hitlerjevem govoru je za vas, g. Runciman, prenehalo lepo vreme. Prej ste mogli kaj doseči, kar bi našlo prostora v zgodovini. Zdaj ni več časa za kompromise. Karlovi Vari so že zdavnaj zastareli. Beneš je izgubil dirko. Vam, gospod Runciman, ne ostane drugega, kakor da predlagate g. Beneš plebiscit. Ne samo za sudetske Nemce, ampak za vse narodnosti, ki bodo to zahtevale. Beneš bo plebiscit odklonil! Potem sem prepričan, da se bo Anglija sedemkrat premislila, preden se spusti v vojno, da reši fiktivno državo. Toda igra ni vredna vlozka, čeprav so framasonske veličine povsod razpredle svoje niti. Da se je Hitler predrznil anektirati tri in pol milijona Čehoslovakov, bi Evropa imela vzrok razburjati se in zagnati krik in vik. Toda Hitler ni ni-

kdar mislil na to.

— Jaz, ki vam pišem to pismo, mislim, da vam lahko zaupno povem, če bi vas obšla misel ponuditi Hitlerju tri in pol milijona Čehov, da bi Hitler vljudno, a nedvoumno ta predlog, ta dar odklonil.

— Fuehrerja zanima samo tri in pol milijona Nemcev in njemu je samo izključno zanje. Nihče mu ne more odreči te pravice. Nihče se ne more upreti nujnosti takšne obveznosti. Najmanj pa mi Italijani, ki imamo v tem pogledu že izkušnje.

Predlagajte plebiscit, ali bolje, plebiscite. Velicasta in delikatna je ta naloga. Čeli kraji so, kjer bo plebiscit imel za rezultat priključitev k bratškemu narodu. Toda tudi takšni kraji so, kjer so razna plemena zelo med seboj pomešana, in tu ni mogoče kratko in malo potegniti črto; tudi bi se moral izvesti sistem tako imenovane enakopravne kantonzacije ali kaj podobnega.

— Sicer bi pa to v celoti in popolnoma ustrezalo demokrat-skim tradicijam. Kadar se določijo kraji, kjer naj se izvede plebiscit, bo prišel čas, ko naj se urede pogoji zanj in nadzorstvo.

Židovska milica.

Madžarski vladni list "Figet Lenszeg" piše, da so slovaški Židje ustanovili posebne oddelke milicnikov in jih dali na razpolago čehoslovaški vladi.

Naloga židovske garde bo so-

KONRAD HENLEIN

voditelj sudetskih Nemcev.

FANTASTIČNI NAČRTI O RAZKOSANJU

"Daily Telegraph" poroča iz Berchtesgadena, da so v tamšnjih krogih razširjene navedene fantastične kombinacije o bodočnosti Čehoslovaške.

V Berchtesgaden zbrani nemški odličniki izjavljajo, da se Nemčija samo s priključitvijo sudetsko-nemških pokrajin k Nemčiji ne more več zadovoljiti, marveč mora dobiti Čehoslovaška položaj dominiona velike nemške narodno-socialistične države v Srednji Evropi.

Njen položaj bi odgovarjal razmerju med Anglijo in Irsko. Sudetsko-nemške pokrajine naj bi postale nekaj nemški Ulster in bi tvorile integralni sestavni del velike Nemčije.

Čisto češki in slovaški del države, naj bi dobil državno-pravni položaj, ki bi odgovarjal Irski De Valere. Seveda bi se moral za Česko šele najti bodoči De Valera, ker sedanje ga predsednika dr. Beneša ne smatrajo za primerno osebnost.

Česka zunanja politika bi se morala popolnoma izenačiti z nemško in bi se morala Čehoslovaška odpovedati vsem svojim paktom, zlasti pa paktu s

Francijo in Rusijo. Zunanje-politično in v gospodarskem pogledu bi morala biti Čehoslovaška dominion tretjega rajha. Ko bo ta cilj dosežen, bo Nemčija marširala dalje po začrtani poti.

HENLEINOV MANIFEST

Ko je prispel predsednik angleške vlade Chamberlain v Monakovo, so oddale vse nemške radijske postaje poseben proglas Konrada Henleina, ki pravi med drugim:

"Dragi rojaki! Z uporabo strojne, tankov in oklopnih avtomobilov je češki nasilni režim dosegel svoj višek. S tem je dokazano pred svetom, da je odsek skupno življenje s češkim narodom nam Nemcem nemogoče. Preizkušnje zadnjih 20 let in z nji zvezane tiranije in kri, ki je bila prelita, me silijo, da slovesno izjavim v imenu sudetskih Nemcev pred celim svetom:

1. Leta 1919 smo izgubili pravico samoodločbe ter smo bili prisiljeni živeti v sklopu čehoslovaške države. Nikdar nismo priznali obstoječega nasilnega stanja.

2. Storili smo vse, da bi prišlo do poštene in pravične rešitve, toda vsi naši napori za dosego kompromisa so ostali brezuspešni.

V tej uri sile in stiske, ki jo preživljajo sudetski Nemci, slovesno izjavljam pred vsem svetom:

Hočemo živeti kot svobodni Nemci in svobodni državljani, hočemo svobodo v naših domovih. Domov in rajh! Tako nam Bog pomagaj!"

ČEHOSLOVAŠKA REPUBLIKA NI UMETNA TVORBA

"Česko slovo", glasilo češke narodne socialistične stranke, ki stoji zelo blizu prezidentu dr. Benešu, objavlja članek "O državnih mejah ne razpravljamo!", v katerem z vso odločnostjo zavrača vsako misel, da bi Čehoslovaška odstopila četudi samo en košček zemlje ali da bi hotela igrati vlogo pokojne Avstrije.

Konec članka se glasi: "Življenjski prostor češko-

slovaškega naroda — čehoslovaška republika — ni nobena umetna tvorba. Njene meje je ustvarila sama priroda. Dolga tisočletja so te meje tvorili tu-di gospodarski in kulturni interesi in potrebe.

Odločale so pri tem takisto tudi obrambne nujnosti in vse ostale neizogibnosti, ki so potrebne, da bi lahko narod v svoji lastni državi svobodno in varno živel in si samostojno po svojih lastnih narodnih posebnostih uravnaval način svojega javnega življenja.

Na tisočletnih mejah, ki so jih določili čehoslovaškemu narodu politični, gospodarski in kulturni dogodki, to je zgodovina, se ne sme ničesar spremeniti na škodo naroda, ako naj narod znotraj svojih državnih mej ostane sploh narod. To velja brezpogojno za vse čase in za vse razmere.

Pravica samoodločbe narodov ne more biti nikdar pravica, ki bi sicer puščala narodu politično svobodo, ne dajala pa bi mu k samostojnemu življenju vseh ostalih življenjskih pogojev.

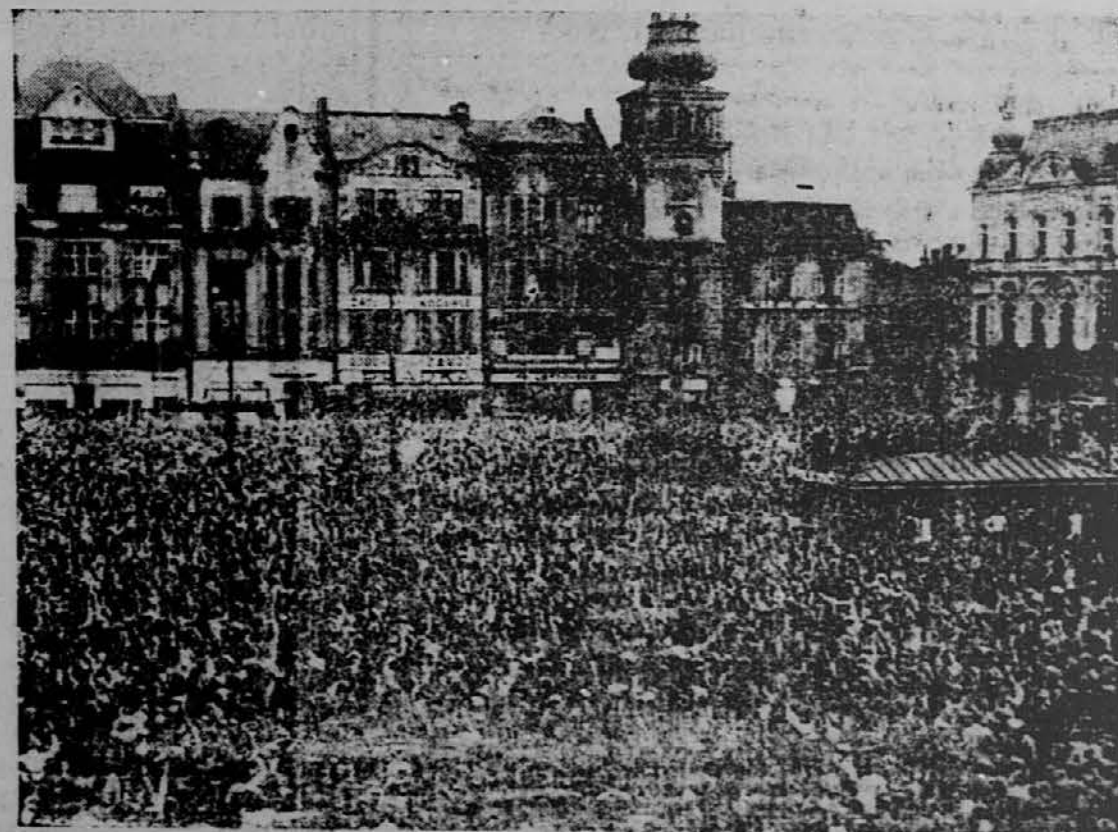
To bi ne bila narodna država, to bi bila narodopisna rezervacija, kakršna so v Ameriki napravili za izumirajoče Indijance."

SLOVAKI PREKINILI STIKE S HENLEINOM

Slovaška ljudska stranka, ki je bila do sedaj v opoziciji ter se je v svoji borbi za avtonomijo tudi zvezala s sudetsko nemško stranko, je s to stranko prekinila vse stike. To je objavila v posebni izjavi. Hlinkova stranka bo vstopila v vlado. Stranka namerava tvoriti vez med poljsko in madžarsko manjšino.

Vodilni član stranke je izjavil, da je država skupna last Čehov in Slovakov in da jo bodo Slovaki branili.

POGLED NA MESTO EGER —

v katerem so se vršile burne demonstracije sudetskih Nemcev.

Za ljubitelje leposlovja

CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik. (136 strani.) Kersnik je pisal v Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklo-men" je ena njegovih najboljših povesti. Cena \$1.00	MOLOH. Spisal Janko Kač. (198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrel v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščevanje razočarane matere. Cena \$1.00	IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar. (548 strani) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devet-najstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena \$2.50	SPISAL JANKO KAČ. (117 strani.) Štajerski rojak Kač ni do svojega štiri-desetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom "Grunt." Cena 85c.	KRIŠTOF DIMAČ. Spisal Jack London. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je dodobra poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike. Cena \$1.00

Slovenic Publishing Company

Iz Jugoslavije

Slepec je spregledal.

V vasi Maribor pri Glini živi kmet Jovan Brkič. Pred letom mu je začel pešati vid in 6 mesecev je bil na kliniki v Zagrebu, kjer mu pa niso mogli pomagati. Končno so ga poslali kot slepega domov. Reče si je, skušal pomagati na vse načine, hodil je k raznim vedeževalkam in se zaobljubil na božje poti, pa ni nič zaleгло. Bil se je že sprijaznil s svojo bridko usodo, ko so mu nedavno svetovali, naj se obrne na Milana Kurela v sosednji vasi, češ, da mu bo ta vrnil vid. Mož se je res napotil k Kurelu in vrnil se je z zdravimi očmi. O žudežnem ozdravljenju se zdaj govori daleč naokrog. Kaj je prav za prav na tem, pa ni še znano.

Za 70 000 din kupil cel otok.

Na Jadran prihaja zadnje čase vedno več Angležev, navdušenih zlasti za otok Hvar, kjer je zelo ugodno podnebje. Otoček Malinkovac v bližini Hvara je znan po svojih izrednih naravnih lepota. Ta otoček je oddaljen od mesta Hvara komaj dobro mersko miljo. Nanj je zahajal že pred leti londonski bogataš Selfridge, ki ima v Londonu ogromno trgovino, v kateri je zaposlenih okrog 15.000 nameštencev. Letos je kupil otoček Malinkovac od skupine kmetov za 70.000 din. Na otoku je lep borov gozd, kjer bo zgradil Anglež vile, obenem pa bo uredil obale, kjer bo imel tudi pristanišče.

Samomor razočarane telefonistke

Te dni se je ustrčila v Beogradu telefonistka Ljubica Marojević. Zadelo se je v srec in bila je takoj mrtva. V smrt je šla po pripovedovanju prijateljice zaradi nesrečne ljubezni. Stara je bila okrog 30 let in redavno se je zaljubila v nekega uradnika, s katerim sta se sestajala vsak dan. Dotični uradnik je sicer oženjen, vendar je pa Ljubici zatrjeval, da se bo ločil in poročil z njo. Ljubica mu je verjela. Naenkrat se je njegova ljubezen ohladila in to je bil za njo tako strašen udarec, da je obupala nad življenjem.

V smrt, ker je niso hoteli sprejeti v bolnico.

V Osljeku si je končala življenje 72letna Jospina Haluk. Prezela si je z britvijo grlo in je v bolnici umrla. Nad življenjem je obupala, ker je niso hoteli sprejeti v bolnico.

Z otrokom se je vrgla v prepad.

V družini železniškega uradnika Mihajla Marnage v Semizovu so bili zadnji čas prepri na dnevnem redu. Naposled je žena Ljubica obupala in sklenila sebi in enomesečnemu, še nekrščenemu otroku končati življenje. Podala se je na neko pečino in je najprej vrgla v prepad, globok 30 metrov, svojo hčerke, nakar je še sama skočila za otrokom.

Dete se je na mestu ubilo, a nesrečna mati je obležala s polomljenimi nogami in rokami. V sarajevski bolnišnici jo je smrt rešila trpljenja.

Roparji so prežali na do-bitek državne loterije.

Med srečnimi igralci zadnje-ga kola državne loterije sta bila tudi kmet Smoljanović in brivec Marman iz daruvarske okolice, ki sta zadelo četrtino milijonske premije. Srečka je bila kupljena v Beogradu in z najetim avtomobilom sta se odpeljala v Beograd po denar. Njuna sreča je bila seveda znana vsem sosedom in obveščeni so bili o njej tudi neki nevarni pustolovci. Kmet in brivec sta srečno vnovčila v Beogradu, a ker sta imela tam še neke opravke, sta šoferja izplačala in poslala domov. Blizu Požeških Sestev se je šofer ponoci zanašel pred zasado, iz katere je bilo pa odanih nekaj streliv iz pušk in revolverjev. Eden izmed napadalec se je avtomobilu tudi približal in ko je videl, da je prazen, so razbojniki ogenj ustavili. Šofer je pretrpel precej strahu in tudi škode, lastnika dobitka pa sta zelo hvaležna srečnemu naključju, da sta se zamudila v Beogradu in varno pripeljala tisočke z železnice.

Po treh letih je našla ukradeno hčerko.

Kmetica Monika Haluzanova se je pred tremi leti podala iz Klenovca na božjo pot k Mariji Bistrički. S seboj je vzela štiriletno hčerko Anico. Ko je bila v cerkvi zamaknjena v molitev, je otrok izginil. Ves dan je mati iskala hčerko, vsa strta se je brez nje vrnila domov. Začela je hoditi na božja pota. Tako je te dni prišla v Trški vrh pri Krapini. Naenkrat se je pred njo našlo 7-letno dekletce, vpiloč: — "Mamica, mamica, jaz sem Anica, tvoja hčerka, ne daj me ciganom!" Anica je bila po cigansko oblečena, zlomljen rok in izkaženega lica. Po znamenju na hrbtu je mati spoznala hčerko in jo je vsa srečna odvedla domov. Orožniki pa so prijeli dve ciganki, ki sta pred tremi leti ukradli punčko in jo pohabili, da je lažje beračila. Cigansko družino bodo prignali v Zagreb. Dekletce je podrobno povedalo, kako so jo cigani mučili, ko so jo takrat v Bistriči ukradli, jo spravili v vrečo in se odpeljali z njo proti Zagrebu.

Strahovita železniška nesreča.

Pri Ovcarski Banji se je primerila velika železniška nesreča. Treščila sta brzovlak iz Beograda in mešanec, ki je privozil iz Sarajeva. Ob silnem udarcu so se popolnoma razbili lokomotiva, dva furgona in trije vagoni mešanega vlaka. Brzovlak pa je bil le malo poškodovan.

Nesreča se je pripetila, kakor vse kaže, po krivdi strojevodje brzega vlaka, ki bi se moral na postaji Ovcarska Banja, kjer se običajno sreča z mešancem iz Sarajeva, ustaviti, a je vozil dalje. Vlakovodja je na vso srečo opazil po signalu, da je bila proga zaprta in je ustavil vlak na drugem koncu postaje. V tistem hipu pa je že privozil iz nasprotne smeri mešani vlak in se zaletel v brzovlak. Trčenje je bilo strašno. Več vagonov je bilo razdejanih in izpod ruševin je bilo slišati obupne vzroke ranjenecv. Med potniki sta bila tudi neki slovenski zdravnik in neki sanitetni polkovnik, ki sta ranjencem takoj priskočila na pomoč. Iz Čačka je pozneje privozil posebni vlak, ki je ranjence odpeljal v čačko bolnico. Pri nesreči se je ubilo 6 potnikov, 16 ljudi je bilo nevarno, 20 pa lažje poškodovanih. Nekateri od ranjenecv se bore s smrtjo.

Stališče Japonske

Zastopnik japonskega zunanjega ministristva je dal o priliki Hitlerjevega govora v Nuernbergu veliko izjavo, v kateri je med drugim dejal:

"To, kar je Fuehrer v svojem govoru, polnem pravega domoljublja, zahteval, je pravično. Nemci so že ob ustanovitvi češkoslovaške zahtevali ureditev vprašanja sudetskih Nemcev ter vprašanja njihovega narodnostnega statuta na podlagi načel samoopredelitve narodov.

Ta njihova želja je bila žrtvovana na ljubo saintgermanske pogodbe in na ta način je bilo vsejano seme današnjih težav.

Glavno odgovornost za sedanje težkoče ima kominterni in njene mahinacije, ker za češkoslovaško vladu stoji kominterni. Mi Japonci imamo veliko skušnjo, kar se tiče podtalnega dela kominterne v našem sporu s Kitajsko. Stališče Če-

škoslovaške, ki služi za bazo kominterni pri boljše viziraju Evrope, odgovarja točno položaju Kitajske.

Japonska je pripravljena v boju proti delu rdečih vsak čas združiti svoje sile z Nemčijo in Italijo v duhu pakta proti kominterni. Sedanje krize so krive intrige boljše vizikov.

Nadejamo se, da bosta belisli Britanija in Francija tudi sami prišli do tega spoznanja, in da bosta v bodoče ravnali po tem spoznanju v interesu miru na svetu."

V dobro poučenih krogih smatrajo, da pomeni izjava zastopnika zunanega ministristva, da bo Japonska glede češkega vprašanja, če bo šlo samo za ureditev odnošajev Nemčije do zahodnih velesil ostala ob strani.

V primeru spopada med Nemčijo in Rusijo pa bi Japonska posredovala.

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali
2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem
stalni naročnik.

Knjige, katere toplo priporočamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najboljših pestril barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Breime. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter pregledaj padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberskega gospoda bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Prištevajo ga med najboljše sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku. Cena 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjske govorice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrstna v slovenski književnosti. Cena 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Iztoka je zanesla pot v Bizanc, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zamažila prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herculani. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od srce nasmejati, čitajte to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvirajo iz človeka samo smeha, pač pa krohot. Cena \$2.40

POVESTI IZ DNEVA IN NOČI. Spisal Guy de Maupessant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvajset najboljših črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najbolj čitanih pisateljev. Cena \$1.00

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50

SAMOSILNIK. Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Navačana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tragična usoda župnika Golje, potomca tolminskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Rutarja. Cena \$1.50

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikanu. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vživi. Cena 85c.

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in prisrčne, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je naravnost klasična. Cena \$1.00

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESEN. — **VISOŠKA KRONIKA.** Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši deli pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe sejanji se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50

ZADNJA NA GRMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenska Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljše prevoda si skoro ne moremo želeli. Cena 85c.

ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Gaboriau. (246 strani.) Gaboriau je bil bolj ustvarjen za detektivsko nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00

ŽIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejšo delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnje zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik. (99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živel v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00

HČI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so sestavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjižarni "Glas Naroda" imamo sledeče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimala:

LJUDSKA KUCHARICA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

KUHARICA
965 navodil, 255 strani.
broširana \$1.25...
vezana \$1.50

SLOVENSKA KUCHARICA
Najpopolnejša izdaja —
728 strani.
Cena \$6.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

Slovenic Publishing Company

Kratka Dnevna Zgodba

H. ZETTERSTROM:

CIGARA

Dopoludne sem vstopil v trgovino z igračami in kupil umetno cigaro, podobno pravi tako, da sem se bal, da bi si ne opelkel prstov ob njo. Cigara je bila namreč do polovice pokajena in žarča. Plačal sem za to večno cigaro 35 stotink, nase krane in krenil proti najbližjemu postajališču cestne železnice, da bi se odpeljal do restavracije, kjer navadno večerjam. Kupil sem si večernik in vstopil v tramvaj in sedel v kot spredaj. Tam sem razgrnil novine in vtaknil cigaro v usta. Čez nekaj časa sem pogledal čez rob novin. Nihče ni čutil niti besedice, toda čim se gov zle, tuje to ni, ker čita tujakinja večernik, kaj pa cigaro v oddelku za nekadilce.

Kmalu je vstal splošno znani "prijatelj reda", sedeč pri vhodu, odprl je vrata na ploščad in dejal sprevodniku:

"Ali je dovoljeno kaditi v tem tramvaju?"

"Ni," je odgovoril sprevodnik.

"Nekdo pa kadil,"

Sprevodnik je vstopil v voz. Napetost je bila velika. Stopil je naravnost k meni, rekoč:

"V tem tramvaju ni dovoljeno kaditi."

"Vem," sem odgovoril. Sprevodnik se je vrnil na zadnjo ploščad, kar je moral ustaviti na postajališču. Cigara ni sem vzel iz ust. Med potniki je bila desegla napetost vrhunce. Neka stara dama je molala izstopiti, češ, da ne more več vzdržati v tramvaju. Čez pet minut je vstal "prijatelj pravičnosti", sedeč nasproti "prijatelju reda." Odprl je vrata na ploščad in dejal odločno:

"Sprevodnik mora paziti na to, da se spoštujejo predpisi. Kaja v tem vozu je prepovedana in vendar onle gospod tam kadil."

Tedaj je pa stopil sprevodnik naravnost k meni in dejal glasno:

"Če ta gospod ne bo nehaj kaditi, mora izstopiti."

Dehal sem se, kakor da ne razumim njegovih besed, toda skrit za večernik sem mu zašepetal:

"Gospod sprevodnik, to je umetna cigara. Ne gori in ne kadil se."

Sprevodnik je odšel naprej, in na obrazu se mu je poznal nadih blaženosti — v kolikor se d. to reči o sprevodniku. Ta čus smo se ustavili na postajališču. "Prijatelj reda" in "prijatelj pravičnosti" sta se oterinila skozi vrata do sprevodnika. Slušala se je osorna izmenjava besed:

"Št. vilko 300 imate? Ova-din vas?"

Potem so se pa vrata zaprla. Na prihod, postajališču sem stopil. Sprevodnik mi je prijazno salutiral, rekoč:

"To lo z pet smuča! Tako dobro se nisem zabaval, odkar sem bil zadnjič v cirkusu. Na ravnotežje se hoč jo poliziti."

Zavil sem v restavracijo, tam sem večerjal in popil kavo, ob čem sem pa odšel v gledališče. Igrali so veselo komedijo. Med prvim dejanjem sem dvakrat zasmejal, ko je pa padel zastor, in ko so začele luči, sem potegnil iz žepa cigaro in si jo vtaknil v usta. Zgodba iz tramvaja se je ponovila. V si so se ozrli name in pomislili: Ne, to je pa neverjetno! Ta človek sedi v gledališču in kadil! To ne bo šlo kar tako! Veselimo se že, kaj bo iz tega!

Kraj mene je sedel "prijatelj lepih manir". Vstal je, odšel iz vrste, stopil k uslužbenici in jel razburjeno govoriti z njim. Uslužbenec je prihitel k meni. Pozornost občinstva je bilo skrajno napeta. Uslužbenec je dejal:

"V gledališču ni dovoljeno kaditi!"

"Zare?" sem se začudil.

"Zakaj pa ne?"

"Ker je prepovedano."

"Zakaj pa je kaja prepovedano?"

Uslužbenec ni mogel trenutno najti primeranega odgovora. Položaj mu je bil preveč nov. Naredil korakov je odšel, da bi poklical višjega gledališkega dostojanstvenika. Ko je

odšel, sem spravil cigaro v žep. Ta čas se je pa zopet dvignil zastor. Kraj mene je sedela mlada dama, ki je videla, da sem spravil cigaro v žep. Prestaženo je planila pokonec in dejala svojemu ženinu:

"Ta ni mogoče več sedeti! Tlečo cigaro je spravil v žep. Boš videl, zdaj zdaj se mu vna-me obleka. Meni že smrdi tleče blago. Pojdiva hitro proč, Adriane!"

S veda je nastala splošna panika. Izginil sem skozi izhod za silo na ulico. Hotel sem sedeti v taksi in se odpeljati domov, ko sem zagledal prijatelja Viktorja.

"Kako dolgo se že nisva videla! Kje si bil?"

"V gledališču," sem odgovoril, "pa nisem mogel ostati tam do konca. To je dolga zgodba..."

"Pošli z mano, pri meni na domu se bova lahko nemoteno pomenila. Moja žena bi te rada spoznala. Stanujem tu blizu. Pojdi na čisto groga."

Odšel sem z Viktorjem. Imel je zelo lepo stanovanje, njegova žena je bila dražestna. Sprejela me je zelo prijazno v salonu, kjer sem neopazeno položil cigaro na vogal kamina. Viktorjev pogled se je za hip ustavil na kamnu in na cigari. Nekaj časa kar ni mogel odvrniti pogleda od nje, potem je pa vprašal:

"Ali je bil kdo tu?"

"Ne. Zakaj pa vprašuješ?" se je začudila njegova žena.

"Tu leži prižgana cigara. Jaz ne kadim. Ne jaz, ne moj prijatelj nisva kadila, ko sva prišla."

"Ne, jaz nisem kadil" sem pripomnil po pravici.

"Torej je bil tu nekdo drugi! To je povsem logično."

"Kaj pa govoriš, dragi Viktor, nikogar ni bilo tu," je ugovarjala žena.

"Aha, kaj pa cigara? Mora biti še tu. Cigara se tli! Ga bom že našel! Take malenkosti vedno izdajo krivca. Povej, kdo je to!"

"Kaj se ti meša, Viktor," je vzkliknila žena užaljeno.

Viktor je preiskal vso stanovanje, celo kopalnico in shrambo jestvin. Za njim je pa hedila njegova žena, zagotavljač in roče ga, da ni nikogar v stanovanju. Zame se sploh nista zanimala. Po prstih sem odšel v predsobo, vzel klobuk, in sklenil ter odšel. Umetno cigaro sem pa pustil na kamnu.

Večera sem zopet srečal Viktorja. Pogledal mi je naravnost v oči, pozdravil me ni, kar naprej je šel. Ljudje so tako mešni.

Družina v goreči kolibi.

Stari kmetovalce Miljutin Vejkovič s 65letno vnukinjo je prenočeval v leseni kolibi v svojem vinogradu. Ponoči je šel pogledat, če mu kdo ne kra-de grozdja. Da si prižge cigareto je razgrebel žerjavico. Ko se je spet vlegel in zaspal, je začela koliba goreti. Starka in vnukinja sta se opečeni privlekli do bližnjega potoka. Miljutin pa je zgorel s kolibo vred.

ADVERTISE IN

"GLAS NARODA"

Razne vesti.

ESKIMOM SE NE SMEŠ LAGATI.

Tatove so v prejšnjih časih čbšali tudi pri nas, lažniveci pa ni nihče preganjal, v kolikor niso s kakšno lažjo storili nepopravljivo škodo. Toda Eskimi v Baffinovi dželi mislijo drugače. Zanje sta tatvina in laž enako težak zločin, ki ga je kaznovati le s smrtjo.

Nekdanik Montague od slo-vite kanadske jahajoče policije je prebil deset let med temi Eskimi. Ko se je sedaj vrnil v civilizacijo, je izjavil, da se je naučil to ljudstvo občudovati. Za Kanado so Eskimi neobhodno potrebni, kajti edini ljudje so, ki belokožcem lahko pokažejo, kako je mogoče vztrajati v arktični ledni pušči.

Eskim, pravi Montague, lahko dela, kar hoče — samo kra-sti in lagati ne sme. Tu vidi eskimski rod koružno vseh mogočih zločinov. Misi, da so lažniveci in tatvi obsedeni od hudega duha in tega demona, ne zločincev samih, se Eskimi strašno boje. Zato ubijajo tatove in lažnivece.

Postopek z njimi je nenavaden. Če se je neki Eskim pre-pričal, da je njegov rojak kra-del ali lagal, sporoči to tajne-mu sodišču, ki sestoji iz dveh moških in dveh žensk. Eden izmed mož je poglavar. Ne da bi grožnik kaj vedel, obravna-vajo njegovo zadevo in jo raz-iskujejo. Lahko se zgodi, da traja ta obravnava cel mesec, končno so sodniki sporazum jo-bdaj in kako je ubiti obtožen-ca. Njemu samemu ne povedo ničesar. Nekega dne ga je ko-nce.

Montague je nekemu pogla-varju nekoč dejal, da vlada

ubijanja ljudi ne more dovolje-vati. "Kaj pa naj storim z mo-žem, ki kra-de in laže?" je vprašal poglavar. Policijski nadzornik mu je svetoval, naj bi grožnika pač posvaril. Nasled-njega dne je prišel poglavar k njemu. Razmišljal je o stvari in postopek po Montaguejevem nasvetu je nemogoč. "Če mo-že posvarim, naj ne kra-de in ne laže več, bo vendarle še kra-del in lagal. Če ga pa ubijem, te-ga ne bo delal več." Policijski nadzornik ga je skušal prigo-ovoriti, toda Eskim je samo z glavou mnil. "Ne bojim se mo-ža, ki laže in kra-de," je de-jal. "Bojim se pa njegovih o-trok, vnukov in pravnukov. Mojemu redu bi pretla nevar-nost, da bo nekega dne sestav-ljen iz samih tatov in lažniv-cev." In pri tem je ostalo.

GOSTOLJUBNOST INDOV.

Švicarski novinar in ugledni esperantski d-lavec, dr. Ed-mund Privat, ki je preživel več t-dnov v Indiji, pripovedu-je o gostoljubnosti Indov. Zna-no je, da v Indiji pogosto po-vabijo k sebi na dom povsem tuje ljudi, ki so jih slučajno srečali na ulici ali na potova-nju. Da izkažejo svojemu gos-tu najvišjo čast, kakršne so zmoežni, mu obesi-jo okrog vratu cvetlični venec. Čevlje ali san-tale, ki so v Indiji pogosto no-sijo, mora seveda gost pustiti vred vhomod in stanovanje, kar je Evropeem večinoma nepri-jetno. Domačini jemljejo kot gostje na obisk svoje posteljne-perilo in tako žimnico. To je zbirno sredstvo za potovanje, ker pride človeku prav, kadar ajma na razpolago postelje. Nič posebnega ni, da spe ljudje v Indiji na deskah ali na bam-

busovih podnožnikih. Jed se servira kar na tleh. Samo bo-gati Indijci imajo majhne pre-proge na tleh ali deščice, na ka-terih lahko gost med jedjo prekrizanih nog sedi. Na kam-nitih tleh imaš pred seboj brenasto posodo, kamor ti natrese sluga riža ali pa postavi pred gesta majhno posodo s sočiv-jem in raznimi posuščicami.

OTROŠKI HOTEL.

Hotel za otroke imajo v Ber-linu. Če se pripelje v Berlin mati s kmotovi, ki nima časa niti možnosti, voditi svojega o-troka povsod s seboj, ga jnsti kar v otroškem hotelu. Hotel pa sprejema tudi otroke, ki ho-dijo po svetu sami brez spre-metva odradlih. To r-kih otrok je zdaj mnogo. Če je otrok v hotelu napovedan, ga čaka na kolodvoru prijazna dama, ki ga odvede v hotel. Tam mu po-sveto vso pozornost in skrb, da ničesar ne pogrca. Otrok ima v hotelu tudi možnost igrati se z drugimi otroki, da se ne dol-gočasi.

Na izprehod hodijo otroci iz hotela z vzgojiteljico. Če praz-njuje otrok slučajno v hotelu god, dobi od uprave torto in na nji toliko svec, kolikor let je star. Za prvočino raču-na-jo okrog 7 din, toliko tudi za izdaten obed in večerjo, za pranje perila 3 din itd. Otroški hotel je enostopenjsen in urejen zelo praktično.

DEČEK USTRELIL

"VRAGA."

V Nočernicah pri Žatcu na Češkoslovaškem se je pojavil pojavil zvečer v hiši nek ga-t kmata možakar, ki je bil pre-oblečen v "vraga" in je hotel 12-letnega kmotovega sina, ki je bil sam doma, prisiliti, da

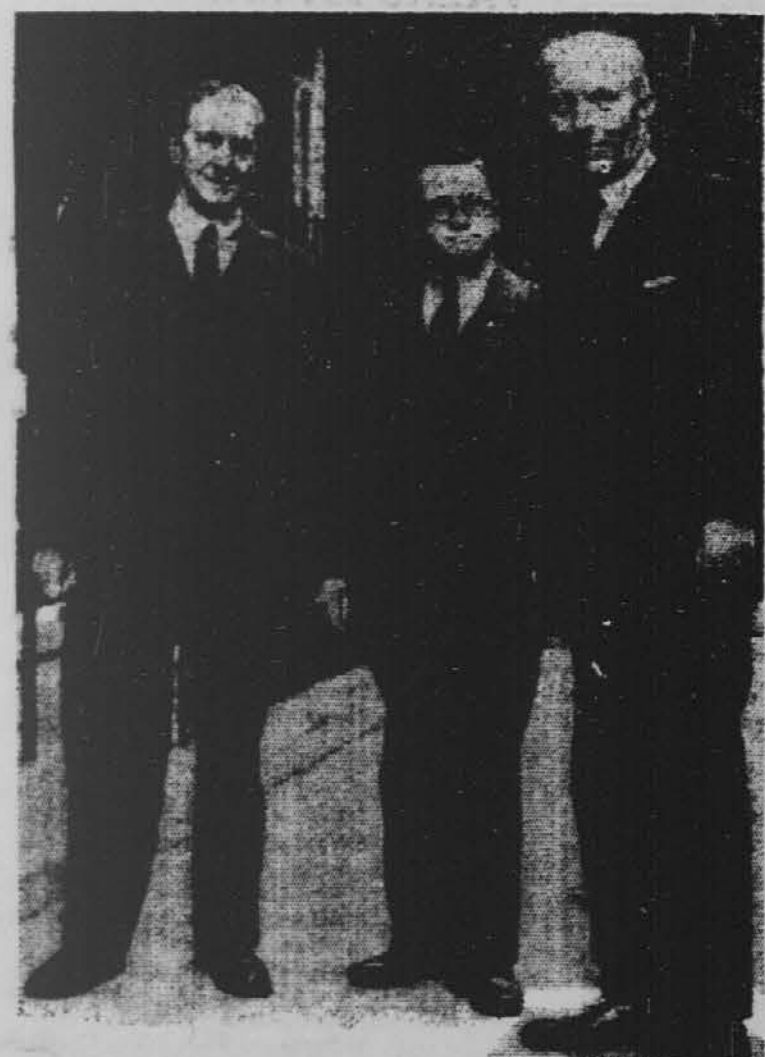
ZA JESENSKO IN ZIMSKO SEZONO IGRE

Edda, drama v 4. delu	60
Maria, Senenaj - Richmond, 4. dejanje	30
Prepeluh narodna pravljica v 6. dejanjih	15
Tonkove sajne na Mladavsev večer, Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih	60
R. U. K. Drama v 3. dejanjih s predigro, (Capek), vez.	45
Revizor, 5. dejanje, trga vezan	75
Vrtinec, drama v 3. dejanjih	45
Za križ in svobodo, igraček v 6. dejanjih	35
Ljudski oder:	
5. sv. Po 12 letih, 4. dejanje	60
11. sv. Zapravljenec	60
12. sv. Skopuh	60
Zbirka ljudskih iger:	
3. snopč. Mlin pod zemljo, Sv. Neža, Sanje	60
13. snopč. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok	30
14. snopč. Sv. Boštjan, Junaska deklica, Materin blagoslov	30
15. snopč. Turki pred Dunajem, Fajhla in Neža	30
20. snopč. Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka	30

KNJIGARNA
"GLAS NARODA"
216 W. 18 ST., NEW YORK

mu izroči domir. Deček pa se ni ustrašil, zagradil je onsko, ki je visela na steni in "vraga" ustrašil. Stekel je nato v go-stilno, kjer so bili njegovi star-si na plesu, in jim povedal, kaj je bil pravkar storil. Ko so starši prišli domov, so tam našli možakarja maskiranega kot vraga mrtvega na tleh. Strgali so mu krinko z obraza in ngo-tovili, da gre za gostilničarja France Helleja, ki je vedel, da Fuchsa in njegove žene ni do-ma, pa je hotel to izkoristiti za vplom.

NIČ NI ZALEGLO

Trije zastopniki narodnega delavskega združenja so bili nedavno pri angleškem ministrskem predsedniku in so ga prosili, naj se zavzame za Čehoslovaško. Kot so pokazali poznejši dogodki, ni prošnja dosti zalegla.

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA:

Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA:

Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med Jezidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA:

Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA:

Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vadarju.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaroča z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA:

Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA:

Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanci in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komanci. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ZUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Konč-no. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

